

M E D E D E L I N G

Plantenatlas Zuid-Limburg

Deel 2. Gevlekte scheerling en Duifkruid gezocht

Zoals al eerder vermeld in het Natuurhistorisch Maandblad wordt momenteel gewerkt aan een atlas van Wilde planten in Zuid-Limburg, een vervolg op de eerder verschenen atlas van Blink (BLINK, 1997). Om de nieuwe atlas zo actueel mogelijk te maken, wordt gezocht naar oude en nieuwe waarnemingen van hogere planten. In de maand juli wordt speciaal aandacht gevraagd voor Gevlekte scheerling (*Conium maculatum*) en Duifkruid (*Scabiosa columbaria*).

Duifkruid

Duifkruid is een middelhoge, ijle plant die vanaf juli tot in oktober kan bloeien. De bloemhoofdjes hebben sterk stralende randbloemen. De bloemkroon is licht lilablauw en heeft vijf slippen, een onderscheid met de gelijkende Beemdkroon (*Knautia arvensis*) die vier slippen heeft. De plant heeft twee tot vier paar stengelbladen die naar boven toe kleiner worden en veel smalle slippen hebben. De omwindselblaadjes zijn lijn-lancetvormig (smal) en bedekken elkaar alleen bij de basis. Hier zit ook een belangrijk verschil met Beemdkroon, die bredere omwindselbladen heeft die elkaar meer en

dakpansgewijs bedekken (WEEDA *et al.*, 1988; LAMBINON *et al.*, 1998; VAN DER MEIJDEN, 2005).

Duifkruid komt voor op kalkrijke grond, in open, droge graslanden op hellingen en op kalkrotsen [figuur 1a]. Het is in Nederland zeldzaam en vrijwel beperkt tot het Zuid-Limburgs floradistrict en het dal van de Gelderse IJssel (WEEDA *et al.*, 1988; VAN DER MEIJDEN, 2005). In het atlasgebied is de verspreiding van Duifkruid beperkt tot de zuidelijke helft van Zuid-Limburg [figuur 1b]. Het is interessant te weten of sinds de vorige atlasperiode nieuwe groeiplaatsen van de soort bekend zijn geworden en of de oude vindplaatsen nog aanwezig zijn.

Gevlekte scheerling

Gevlekte scheerling is al begin juni begonnen met bloeien. Gelukkig bloeit de plant tot ver in de nazomer, zodat inventarisatie in de maand juli nog goed mogelijk is. Enige voorzichtigheid is geboden, de plant staat bekend als giftig. Deze schermbloemige kan meer dan twee meter hoog worden en heeft een kale stengel die vaak rood gevlekt is. De plant heeft grote, witte schermbloemen die bestaan uit 10-20 stralen (VAN DER MEIJDEN, 2005).

De Gevlekte scheerling wordt al in 1914 vermeld in het Maandblad, waar de soort opvallend algemeen wordt genoemd op kalkgronden in Zuid-Limburg. Ze werd in die tijd vaak gevonden als akkeronkruid (DE WEVER, 1914). In de laatste decennia lijkt de Gevlekte scheerling zich uit te breiden, vooral in spoorbermen. Ook in rivierbegeleiden de ruigten blijkt de soort algemeen, in het bijzonder langs de Worm. Andere standplaatsen zijn wegbermen [figuur 2a], graften en akkers (CORTENRAAD, J., 1987). De verspreidingskaart uit BLINK (1997) sluit aan bij dit beeld [figuur 2b]. Mogelijk is de plant nu verder opgerukt, wat in ieder geval wordt bevestigd door de dominante aanwezigheid in de middenwegbermen van de rijkswegen in Zuid-Limburg. Het is interessant om de opmars van de plant verder in beeld te brengen.

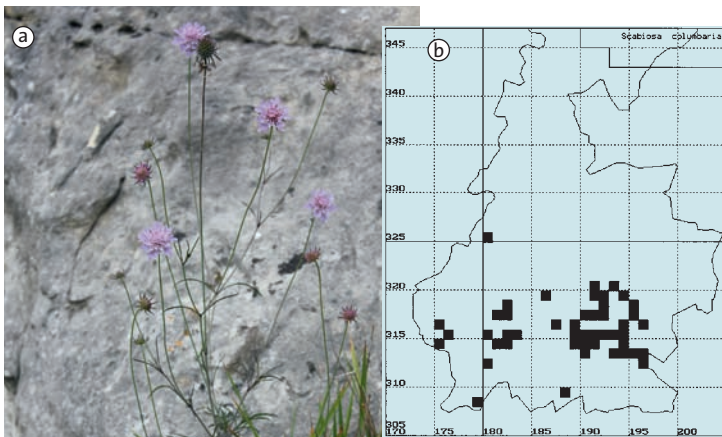
Waarnemingen doorgeven

Wij roepen u op om uw waarnemingen zo veel mogelijk door te geven. Vermeld daarbij het aantal exemplaren, de vondstdatum en de vindplaats, liefst op kilometerhokniveau of nauwkeuriger, eventueel aangevuld met foto's.

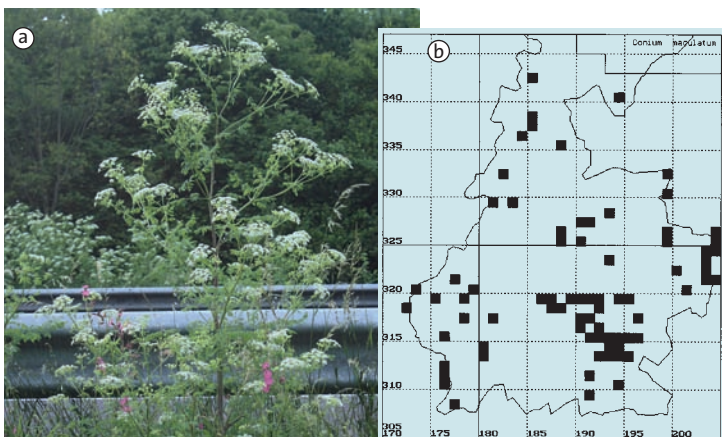
De waarnemingen kunt u sturen naar: Jan Egelmeers, Wardehofplein 5c, 6229 BA Maastricht, e-mail: egelmeers1@home.nl of Marian Baars, Klokbekestraat 20, 6216 TR Maastricht, e-mail: mjbbaars@hotmail.com.

Marian Baars,

Plantenatlasproject Zuid-Limburg

FIGUUR 1
Duifkruid (*Scabiosa columbaria*) op een kalkrots in Zuid-Limburg (foto: G. Verschoor) met b) de verspreiding volgens BLINK (1997).

FIGUUR 2
Gevlekte scheerling (*Conium maculatum*) langs de rijksweg A2 (foto: G. Verschoor) met b) de verspreiding volgens BLINK (1997).

Literatuur

- BLINK, E.N., 1997. Atlas van de Zuid-Limburgse flora 1980-1996. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- CORTENRAAD, J., 1987. Uit de flora van Limburg. Aflevering 27. Natuurhistorisch Maandblad 76(8):154-156.
- LAMBINON, J., J.-E. DE LANGHE, L. DELVOSALLE & J. DUVI-GNEAUD, 1998. Flora van België, het Groot Hertogdom Luxemburg, Noord-Frankrijk en de aangrenzende gebieden (Pteridofyten en Spermatofyten). Derde druk. Nationale Plantentuin van België, Meise.
- MEIJDEN, R. VAN DER, 2005. Heukels' Flora van Nederland. Drieëntwintigste druk. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
- WEEDA, E.J., R. WESTRA, CH. WESTRA & T. WESTRA, 1988. Nederlandse oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties 3. IVN, VARA, VEWIN, Amsterdam.
- WEVER, A. DE, 1914. Vergiftige planten. Natuurhistorisch Maandblad 3(1):2-6.